

interview

ALLES KUNNER

Harry Karis

PROBEERT HET

Hij was chef-kok, gitarist, winkelier, bijstandstrekker en arts, ondanks zijn mavo. Nu heeft hij het 'definitieve' boek over het vermaarde Franse wijngebied Châteauneuf-du-Pape geschreven. Het motto van Roermondenaar Harry Karis: probeer 't!

door Will Gerritsen

Amerikanen zijn dol op zijn levensgeschiedenis, zijn succesverhaal. Over hoe hij zich uit een bijkans peilloos diepe misère omhoog heeft geworsteld. Hoe hard hij heeft gestreden voor een plekje onder de zon. Over wat hij heeft bereikt. „Het is een Amerikaans verhaal”, overpeinst Harry Karis. Slokje van zijn espresso, op het terras van zijn nieuwe villa met prachttuin, zwembad en imposante wijnkelder. Op tafel ligt een 2,7 kilo wegend boekwerk: *The Châteauneuf-du-Pape Wine Book*. Zijn boek. In eigen beheer uitgegeven. Vier jaar aan gewerkt. In het laatste jaar vaak twintig uur per dag, zeven dagen per week.

In het boek een strelend voorwoord van een wereldberoemde wijncriticus, de Amerikaan Robert Parker. „Dit boek had ik in mijn wildste dromen zelf willen schrijven. Het is een van de meest fascinerende en diepgaande wijnboeken dat ik ooit heb gelezen”, noteert de man die God is in de wijnwereld (of satan, volgens critici). Met zijn legendarische 'Parker-punten' kan hij een fles maken of breken. Een hoog rapportcijfer en de prijzen schieten omhoog. In de VS laten wijnbouwers zich door professionals adviseren hoe ze hun wijn kunnen afstemmen op de smaak van Parker, voor een hoge score. Er zijn wijnboeren die volgens Parkers biografie hun dochter een nachtje wilden 'uitlenen'...

Harry Karis heeft de wijnrecensent in de VS bezocht. „Ik werd er met alle egrams ontvangen. We hebben er gegeten. Vijf flessen peperdure Châteauneuf op tafel.” Koekje van eigen deeg: toen Parker de wijnen uit deze regio ging aanbevelen, zijn de prijzen verviervoudigd!

Harry Karis, geboren (in 1956, „een slechte jaargang voor wijn”) en getogen in Meijel, groeide op in een groot gezin. Acht kinderen hadden ze thuis. Vader werkte bij de gemeente. Harry maakte zijn mavo af, maar leerde niet door. „Wegens gebrek aan motivatie.” Liever was hij bezig met muziek, hij

speelde gitaar. Gaf ook gitaarles, jarenlang. En zat in bands. Eerst in Survival, daarna in Copyright. „We hadden prima musici en brachten de 'betere' covers. Santana, Eagles, Toto. We traden overal in Nederland en Duitsland op.”

Hij rolde de horeca in. Haalde zijn papieren en begon samen met zijn vrouw José een café in Heythuysen. Nadien kwamen er een cafetaria en bistro bij. „Ik stond aan het fornuis, ja. De basisregels in de keuken kende ik wel een beetje, maar verder... De praktijk is volgens mij de beste leermeester.”

Als bistro-uitbater ontdekte hij wijn. „Van huis uit was ik bier gewend. Maar nu kreeg ik de kans om wijn te vergelijken. Daarmee werd de kiem voor mijn passie gelegd. Ik voerde een belachelijk grote wijnkaart, met zo'n honderd verschillende wijnen. Totaal ongeschikt voor mijn klandizie, mensen van het platteland. Die wilden liever een biertje bij het eten.” Ondertussen had hij een nieuw talent bij zichzelf ontdekt: gitaarbouw. Liefhebbers konden in zijn atelier terecht.

Het werd allemaal wat veel. Zeven dagen per week buffelen in de horeca, gitaarles geven, gitaren bouwen, optredens met Copyright. Harry Karis verkocht zijn etablissement in Heythuysen en begon in 1984 een gitaarspecialzaak in hartje Roermond. In de VS deed hij grootschalig zijn inkoop. Instrumenten, versterkers, geluidsboxen en wat dies meer zij. „In die tijd stond de dollar onvoorstelbaar hoog, maar

kort na de inkoop kelderde de koers. Uiteindelijk was de dollar nog maar de helft waard. Tweeënhalf jaar na de opening heb ik faillissement aangevraagd. Ik kan je verzekeren: dan ben je terug bij af. Je hebt niets meer.”

Niets meer? Nou ja, zijn gezin met twee kinderen. Een bijstandsuitkering. En een schuld bij de bank van drie ton.

Harry Karis: „In die situatie schieten sommigen in een depressie. Bij mij manifesteert zich dan een bepaalde karaktertrek: ga de uitdaging aan! Ik wilde een universitaire studie gaan doen.” Waarom? „Het perspectief van een gegarandeerd inkomen lokte, ook vanwege mijn schuld. De studierichtingen die me niet motiveerden, streepte ik weg. Bleef geneeskunde over. Dat zou een gigaklus worden met mijn mavo. Ik had nooit iets gedaan met exacte vakken als natuurkunde of scheikunde.” Oude frustraties speelden mee. Over de onderwijzer in de laatste klas van de lagere school in Meijel. Die adviseerde mavo als schoolkeuze. „Dat vond hij goed genoeg voor mij. Hoezo? Mijn zussen en broers hadden ook mavo gedaan. Een schoolvriendje kreeg havo als studieadvies, maar had slechtere rapportcijfers. Ik wilde met mijn artsenstudie bewijzen dat ik méér kon dan wat men dacht.”

Met het verstand op nul - hij had zich niet gerealiseerd dat de studie medicijnen een lange adem vergt - en de blik op oneindig begon hij. In een half jaar behaalde hij het examen voor het verplichte VWO-pakket („de lesstof

heb ik erin geramd”) en doorliep hij een voorbereidende fase aan de universiteit in Nijmegen. In 1990, hij was 34 jaar, begon hij aan de studie. Blokken en nog eens blokken. „Gewoon survival.”

Hij ontdekte dat hoorcolleges weinig rendement opleveren. Veel reizen, weinig kennis opdoen. „Professoren kunnen in colleges hun stof niet overbrengen. Ik bleef meestal thuis, achter de boeken.” Hij rondde het eerste jaar af en begon vol goede moed aan het vervolg. „Tot er een brief van de gemeente in de bus viel: ik mocht geen universitaire studie volgen met mijn uitkering. Die werd ingetrokken. Een ramp! Ik heb een wanhopige brief naar de wethouder geschreven, mijn geval uitvoerig uitgelegd.” Uiteindelijk bleef de uitkering behouden.

Harry Karis haalde in 3,5 jaar tijd zijn doctoraal, anderhalf jaar eerder dan normaal. „Ik heb zelfs een dubbel semester gelopen. Heel bijzonder in Nijmegen.” Om zijn co-schappen (stages, red.) te lopen, had hij een auto nodig. „Dankzij een regeling van een bank voor aankomende medici kon ik 20.000 gulden lenen. Tegelijk schoot een bevriend medisch specialist mij ook geld voor om de auto te kopen. Met het geld van de

bank heb ik mijn schuld afgekocht.”

Slikt: „Dat is geen toeval. Je moet op het goede moment je kans grijpen. Als arts heb ik later zoveel ongelukkige verhalen van patiënten gehoord, mensen die nooit hun kansen hebben gegrepen. Vandaar mijn motto: probeer 't!”

In 1996 kon hij aan de slag als verzekeringsarts bij het GAK in Venlo. „Ik kreeg salaris, een leaseauto, zekerheid. Jarenlang hadden we het als gezin heel moeilijk gehad, elk dubbeltje omgedraaid, in een klein huisje gewoond. We konden eindelijk een nieuw leven beginnen.” Hij stapte over naar een arbodienst, haalde zijn papieren als bedrijfsarts en rook opnieuw zijn kans. Werkgevers mochten vrijelijk zelfstandige bedrijfsartsen gaan inschakelen, de verplichting tot Arbodienstverlening werd afgeschaft. Karis was een van de eerste 'commerciële artsen' die zich als zelfstandig bedrijfsarts vestigden. Het legde hem geen windeieren. De tarieven die voorheen zijn bazen incasseerden, kon hij zelf in rekening brengen.

We werpen een blik op zijn beeldblijvende wijnboek, het 'definitieve boek' over Châteauneuf-du-Pape, volgens Robert Parker: „Het begon toen ik een wijnzocht waar je echt van kunt genieten.

Hedonistisch genot, begrijp je. Dat brengt de wijn uit dit gebied.

Châteauneuf geeft een verleidelijk soort plezier, niet alleen na dertig jaar bewaren, maar ook direct na de botteling. Vergelijk dat eens met die 'harde', jonge Bordeaux.”

Gaandeweg ontstond de behoefte zich in de wereldberoemde wijnstreek te verdiepen. Bestaande boeken bleken jammerlijk verouderd of verre van compleet te zijn. „Het begon te kriebelen, daar wilde ik iets mee.”

Pas vier jaar geleden bezocht hij voor het eerst de regio en besloot er een se-

rieus boek over te schrijven en uit te geven. Opnieuw een schier onmogelijke opgave. De schrijverspen had hij nog nooit gehanteerd, van het uitgeverstvak had hij geen flauw benul. Andere barrière: de wijnboeren in Châteauneuf-du-Pape vormen een gesloten gemeenschap. Als buitenstaander kom je er niet tussen. Karis was het Frans niet eens machtig. „Achteraf was dat mijn redding: als je in het Frans een vraag stelt, beginnen ze meteen te ratelen of schakelen over op het dialect. Met handen en voeten heb ik gecommuniceerd. Ze zagen mijn passie en respect.” Jonge

wijnboeren met een open houding brachten Harry in contact met de „moeilijke types” en tolkten.

Het boek vrat tijd. Diepgravende research, ontelbare gesprekken met wijnbouwers, het schrijven, „30.000 à 40.000 verzonden mailtjes om feiten te checken.”

Karis gaf zelfs zijn artsenbestaan op om het boek te voltooiën. Zoon Phil assisteerde met fotografie en lay-out. „Dit boek heeft me meer energie gekost dan mijn artsenstudie. Vanwege de stress. De intensiteit. De financieringsproblemen.” De uitgave van het luxueuze, bijna vijfhonderd pagina's tellende full colour boekwerk kost immers een vermogen. De kredietcrisis kegelde eerder gedane toezeggingen over de financiering omver. „Iedereen gelooft in dit project, maar niemand wil investeren. Kapitalkrachtige vrienden die makkelijk een miljoen ophoesten, durfden het niet meer aan.” Uiteindelijk wist hij zijn bank over de streep te trekken. De drukkerij in Hongkong kon aan de slag.

Even pauze. „Mensen leggen zichzelf graag beperkingen op, maar hebben zoveel meer in hun mars. Voor mij geldt: ik haal eruit wat erin zit.” Ofwel: probeer 't!

Harry Karis met het boek dat hem, zoals veel andere dingen in zijn leven, bloed, zweet en tranen kostte

foto John Peters

Volgende week presentatie van boek

In *The Châteauneuf-du-Pape Wine Book* behandelt Harry Karis allerlei facetten van deze wijnstreek, van geschiedenis tot geologie, van regenstatistiek tot wijnbouwers. Opmerkelijk: de landkaarten waarin de percelen van de wijnboeren minutieus zijn in-

getekend. „Ik presenteerde een proefdruk op een Franse beurs. De wijnboeren vlogen erop af. Ze weten van elkaar niet waar hun wijngaarden liggen of hoeveel flessen ze produceren.” Karis presenteert het boek volgende week in Châteauneuf-du-

Pape aan de wijnbouw. In september volgt in Parijs de presentatie aan de pers.

Het boek is in Limburg verkrijgbaar bij slijterij/wijnhandel Dielen, hartje Venlo (www.dielen.nl). Meer info: www.cdp-winebook.com.